

osam kula i jednom središnjom obrambenom kulom četvrtasta oblika. Iskapanja su 1951–52. otkrila ostatke stambenih građevina s kamenim stepeništem. Od sakralne je arhitekture otkrivena predromanička jedno-brodna crkva i romanička kapela na groblju, obje s izbočenim apsidama. G. pripada tipu zbijenoga naselja s jednom središnjom prometnicom i nizom poprečnih i usporodnih uličica. Na susjednome lokalitetu *Rogatica*, udaljenom 1 km od Gočana, otkopano je osim naselja i groblje s crkvom, pa se pretpostavlja da su stanovnici staroga Gočana upravo ovdje pokapali svoje mrtve. Gočan je doživio sudbinu mnogih istarskih naselja: bio je zapaljen i nakon toga se život u njemu nije više obnavljao.

LIT.: B. Marušić, Kasnoantička i bizantska Pula, Pula 1967.

Ma. Š.

GODEČAJ (Godeslav, Godežav), hrv. župan čije je ime uklesano na donji rub nadvratnika ulaznih vrata crkve Sv. Križa u Ninu. Nadvratnik je urešen pleternom ornamentikom. Na osnovi paleografskih osobina natpisa, gradnja crkve se datira u XI. st. (Karaman, Barada), a iznosi se i mišljenje da je nadvratnik naknadno uzidan u vrata.

LIT.: L. Jelić, Dvorska kapela Sv. Križa u Ninu, Zagreb 1911. — V. Jakić-Cestarić, Ime župana na nadvratniku crkve Sv. Križa u Ninu, u knjizi: Povijest grada Nina, Zadar 1969, str. 357. — I. Petricoli, Osvrt na ninske građevine i umjetničke spomenike srednjega i novoga vijeka, ibid., 320–327. I. Pet.

GOGER, Antun, stolar (Varaždin, 18. IV. 1807 — 1873). God. 1833. izradio i signirao svoje »majstorsko djelo«: bidermajerski dvokrilni ormar, furniran orahovinom, s istaknutim profiliranim vijencem i postranim crnim stupićima koji ga podržavaju (Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu). G. je kvalitetan majstor bidermajera, a njegova je radionica pratila pov. stilove XIX. st. i secesiju.

LIT.: S. Staničić, Varaždinski stolar Antun Goger i njegovo signirano majstorsko djelo iz 1833. godine, Godišnjak Gradskog muzeja (Varaždin), 1970. 4. R.

GOGLIA, Ferdo (Nando), restaurator slika (Rijeka, 31. V. 1869 — Zagreb, 23. V. 1943). Diplomirao kemiju u Zagrebu. Učio slikanje kod O. Ivekovića, a restauriranje slika u Budimpešti, Beču i Münchenu. Predavao je tehnologiju na zagrebačkoj Akademiji. Od 1915. bio je restaurator Arheološko-povijesnoga muzeja u Zagrebu, za koji je konzervirao i restaurirao nekoliko stotina slika, a od 1924. obavljao stručne radove za Strossmayerovu galeriju. Bio je dopisni član JAZU od 1928.

LIT.: M. Pilar, Ferdo Goglia, Ljetopis JA, 1927–28, 41. — ie (I. Esih), Ferdo Goglia, Jutarnji list, 1939, br. 9822. Z. Ša.

GOJAK, Antun, slikar (Makarska, 13. VI. 1907 — Split, 20. XII. 1986). Završio Akademiju u Zagrebu 1935 (Lj. Babić). Bio je nastavnik crtanja u Mostaru i Slavonskome Brodu, a od 1943. slikar u Makarskoj. Prvi put izlagao na izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« (Zagreb 1938). Slikao je primorske krajolike, mrtve prirode, aktove, figuralne kompozicije, portrete i autoportrete u ulju i akvarelu. Stvorio je osebujno djelo utemeljeno na ekspresionizmu i kolorističkom intimizmu. Samostalno je izlagao u Splitu (1964), Makarskoj (1969, 1986), Sarajevu (1969), Slavonskome Brodu (1970), Srijemskoj Mitrovici (1971), Sidneyu (1975) i dr. U Makarskoj je 1988. otvorena Galerija Gojak s izloženim radovima iz autorove donacije, a 1992. priređena je izložba crteža.

LIT.: M. F. Quintanilla, ... On Antun Gojak (katalog), Sidney 1975. — D. Horvatić, Zapis o slikaru Gojaku, Kana, 1985, 12 (i u knjizi »Pleter oko slike«, Zagreb 1985). — Isti, Antun Gojak (katalog), Makarska 1986. — G. Benić, Tajna autora »Maslina«, Slobodna Dalmacija, 30. X. 1986. — P. Puharić, In memoriam — Ante Gojak, Makarska rivijera, 1. I. 1987. — J. Depolo, Antun Gojak, Oko, 1987, (?). — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, Zagreb 1988. — N. Bezić-Božanić, Antun Gojak (katalog), Makarska 1989. D. Hč.

GOJAKOVIĆ, Živko, zlatar (XV. st.). Imao radionicu u Dubrovniku. God. 1431. obvezao se Benediktu Gunduliću skovati vrč od srebra, a 1435. skovao je srebrninu za ug. kralja Matijaša Korvina. Slijedeće godine radi pozlaćene tanjure i čaše urešene emajlom za kralja Alfonsa Aragonskog, a 1442. više srebrnih posuda za tur. sultana Murata II. Zajedno s Ivanom iz Njemačke obvezao se 1442. završiti i postaviti srebrnu palu u dubrovačkoj dominikanskoj crkvi, koju je radio Petar iz Sermonete, a 1448. zajedno sa slikarom M. Juncićem izradio je kipove za stolnu crkvu u Dubrovniku.

LIT.: C. Fisković, Dubrovački zlatari od XIII do XVIII stoljeća, SHP, 1949, str. 152, 165, 177–179, 189, 202, 208, 211, 212. N. B. B.

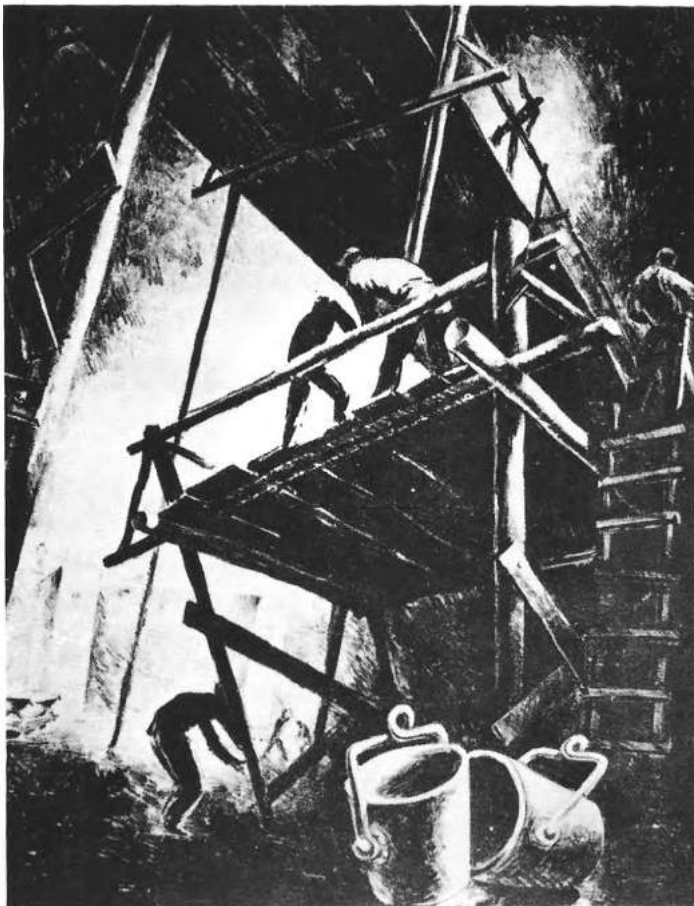
GOJLO, selo I od Kutine. Na istaknutom položaju smještena je na groblju kapela Sv. Duha, romanička građevina od opeke, koja uz središnji kružni prostor ima zaobljenu apsidu. God. 1858. su joj prigradeni izduženi dio (povrh kojega je zvonik) i bočna zaobljena sakristija. U kapeli su tri barokna oltara, kalež u stilu rokoka i zvono iz 1737.

GLOGOVNICA, unutrašnjost crkve Sv. Marije

GOJKOVIĆ, Jovan, grafičar (Beč, 11. IV. 1898 — Osijek, 25. XI. 1957). Djetinjstvo i mladost proveo u Beču, od 1919. živio u Osijeku. Od 1950. radio u Muzeju Slavonije, od 1953. direktor Galerije slika u Osijeku. Crtao je krajolike uz Dravu, vedute, spomeničke objekte, drveće. Izdao grafičke

S. GLUMAC, list iz mape Beton

P. GOL, *Vrganji I*.

mape *Iz Bosne i Hercegovine* (1925; 16 litografija), *Stari Varaždin* (1931, 12 litografija), *Ozalj* (1934; 8 perocrteža) te nekoliko mapa s motivima iz staroga Osijeka. Crteži su mu realistički, precizno izvedeni. — Bavio se i ilustriranjem knjiga (J. Truhelka, *Zlatni danci*, Zagreb 1942. i dr.). Izlagao je u Osijeku 1924. i Nürnbergu 1956; posmrtna izložba priređena mu je u Osijeku 1958.

BIBL.: *Galerija slika* (katalog), Osijek 1953; *Djela starih slikara u posjedu Galerije slika u Osijeku*, Osječki zbornik, 1956, 5.

LIT.: D. Pinterović, *Život i rad Jovana Gojkovića* (1898—1957), Osječki zbornik, 1958, 6. — B. Balen, *Jovan Gojković* (katalog), Osijek 1978. — O. Švajcer, *Posthumni Gojković*, u knjizi: *Kritike i eseji iz likovne umjetnosti*, Osijek 1984. O. Šr.

GOJKOVIĆ, Matej, graditelj i klesar (XV. st.), djelovao u Trogiru. S majstorom Stjepanom obnavlja 1422. zvonik trogirске katedrale, što su ga 1420. oštetili Mlečani osvajajući grad. U prvom katu zvonika očuvan je natpis: »Magistri Mateus et Stefanus, anno Domini MCCCCXXII, mensis aprilis die 27«. Stariji prvi kat građen je u čistom apulijskom stilskom obliku a G. ga nadopunjuje i razvija dalje u kasnogotičkim mlet. oblicima na drugom katu zvonika.

LIT.: H. Folnesics, *Studien zur Entwicklungsgeschichte der Architektur und Plastik des XV Jahrhunderts in Dalmatien*, Jahrbuch CC, 1914, str. 29. — Lj. Karaman, *Umjetnost u Dalmaciji*, XV i XVI vijek, Zagreb 1933, str. 19, 34—36. — R. Slade-Šilović, *Natpis majstora M. Gojkovića na zvoniku trogirске katedrale iz 1422*, Jadranski dnevnik, 1937, 19. — Lj. Karaman, *Pregled umjetnosti u Dalmaciji*, Zagreb 1952, str. 59. — I. Fisković, *Gotička kultura Trogira*, Mogućnosti, 1982. D. Kt.

GOL, Predrag, slikar (Pisarovina, 15. X. 1931). God. 1952—56. polazio Akademiju u Zagrebu, specijalni tečaj završio 1958. kod A. Mezdjica. Bio je restaurator u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku, voditelj galerije »Zodijak«, a 1975—90. direktor je Galerije likovnih umjetnosti u Osijeku.

R. GOLDONI, *Torzo II*.

Sklon eksperimentiranju, u ranijem razdoblju slika kombiniranom tehnikom teme čovjeka i ljudskoga postojanja. Poslije prelazi na svjetliju skalu (*Likovi mladih*, 1968). U akvarelu slika predjele uz Savu i Dravu profinjanim zelenim i sivim tonovima. Samostalno izlaže od 1964. Bavi se ilustriranjem knjiga.

LIT.: O. Švajcer, *Slikar Predrag Gol*, Revija, 1967, 3. — S. Gračan, *Predrag Gol* (katalog), Osijek 1978. — O. Švajcer, *Predrag Gol* (katalog), Sombor 1978. — M. Peić, *Bečki notesi* (katalog), Osijek, 1980. — B. Mesinger, *Landscape as structure of light and spirit* (katalog), Bideford 1985. — Z. Tonković, *Narodna nošnja između oka i duha* (katalog), Osijek 1988. — D. Vandura, *Akvareli sintetične analize* (katalog), Zagreb 1990. O. Šr.

GOLAC, Stipe, slikar i lik. pedagog (Ribnik kraj Gospića, 13. IV. 1939). Završio Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1961 (V. Gliha-Selan), te Akademiju u Beogradu 1966 (M. Petrov). Radi kao profesor na Pedagoškome fakultetu u Rijeci. Na tragu lirske apstrakcije, gustim namazima jakih boja slika krajolike iz Like i s Velebita. Radi kao lik. pedagog, organizira izložbe u Gospiću i širem području Like. Izlaže od 1966. na više od 40-ak samostalnih izložaba.

LIT.: D. Vandura, *Stipe Golac* (katalog), Zagreb 1992.

R.

GOLDONI, Raul, slikar i kipar (Split, 27. I. 1919 — Zagreb, 24. III. 1983). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1942 (M. Tartaglia). Sudjelovao na izložbi »Najmladih« u Splitu 1937. Tijekom II. svj. r. bavio se opremom partizanskoga tiska. Bio je lik. urednik u Nakladnom zavodu Hrvatske (1947—51) i izdavačkom poduzeću »Mladost« u Zagrebu (1951—63). Od 1963. predavao na Akademiji u Zagrebu.

U slikarstvu polazi od Cézanneova »konstruktivističkoga« načina, obožavana fovističkim odnosom prema boji. Crteži iz pedesetih godina već su sasvim sumarni, a koloristička gama svedena na nekoliko dubokih akorda.

J. GOLIK, poslovna zgrada u Vončininoj ul. u Zagrebu

U svojem završnom razdoblju varira tip dvovalentnoga, apstraktno--figurativnoga slikarstva, u kojemu se pojavljuje slobodni ornament i kompozicijska arabeska (*Kompozicija*, 1961). — God. 1956. započinje raditi unikatne predmete u srebru, keramici i staklu. Suraduje s tvornicama »Boris Kidrič« u Rogaškoj Slatini i »Kristal« u Samoboru te sa staklarskim radionicama u Muranu. Nakon 1960. radi slobodne forme u staklu (serija *Lubanje*, 1961—66; *Kompozicija*, 1966), a i kasnije ostaje usredotočen na kružne i eliptične oblike. Prozirnost materije i djelovanje svjetlosti razvijaju njegovu svijest o unutarnjem prostoru kipa, a postupnost i slojevitost rasta upućuju ga na organske asocijacije (*Životinjska lubanja s rogom*, 1975; *Začetni oblik*, 1979). Tijekom osmoga desetljeća izvodi pretežno kipove u srebru, olovu i bronci te ponešto u kamenu i plastičnoj masi (*Konjanici*, 1972/73). Promjene u tehnici odražavaju se na promjene u ustrojstvu kipa i u motivima. Osim životinjskih glava i lubanja (*Mrcina*, 1976; *Konjska glava*, 1978) pojavljuju se skupčana ženska tijela (*Ležeći akt*, 1978) i gotovo apstraktni volumeni u prostoru. — Izvodio je zidne kompozicije u različitim materijalima i bavio se uređenjem javnih i društvenih prostora (vojno odmaralište u Voloskom, 1952; klub pomoraca u Rijeci, 1952; Brodarski institut u Zagrebu, 1954; hotel »Libertas« u Dubrovniku, 1970—72). Samostalno je izlagao u Zagrebu (1951, 1961, 1967, 1974, 1980), Rijeci (1977), Splitu (1980), Pittsburghu (1980) i New Yorku (1980). Dobio je Zlatnu medalju za skulpturu u staklu na izložbi »Form und Qualität« u Münchenu 1968. Pisao o teorijskim problemima umjetničkoga odgoja.